

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:
На місяць — м. 50 ф.
„ 3 місяці” 1 „ 50 ф.
(Ціна 1. прил. таб. 5 ф.)

ЧАСОПІСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ щО ЧЕТВЕРГА Й щО НЕДІЛІ. —

Видає „Видавниче Товариство імені В. Гринченка“.

АДРЕСА:
Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
in Wetzlar. —

Ч. 84. (131).

Неділя, 2. грудня 1917.

Рік III.

Заява державного канцлера гр. Гертлінга в німецькому парламенті в справі російського предложення миру.

БЕРЛІН, 29. листопаду. Державний канцлер гр. фон Гертлінг подав нині в парламенті слідуюче звідомлення:

„Російське правительство вислато вчора з Царського Села іскрову телеграму до правительства і народів воюючих країв, підписану народним комісарем для заграницьких справ п. Троцьким і председателем Ради комісарів п. Леніним, в якій предкладається в близькім речинці приступити до переговорів про завіщення зброї про загальний мир.

Я не оттягаю ся заявити, що можна бачити в досі поданих до відома предложеннях російського правительства

ОСНОВИ до дискусії до підняття переговорів

і що я готовий приступити до них, оскілько російське правительство вишло уповажнених до того представників. Я сподіваюся і бажаю, щоб ці стремління прийняли тріку форму і принесли нам мир“.

Значине нової революції в Росії.

В Росії та сталося, що ми заповідали. Революція демократії повалила тимчасове правительство Керенського, яке не устояло, бо не дало того народові, чого він сподівався. Не принесло миру, не скликало Установчих Зборів, не розвязало земельного питання на користь народу, не дало повної свободи поневоленим націям, а тільки викрутнями перебувало ся в дні на день. Тягли й тягли від союзників гроши, а народ вели, куди хотіли.

Дні 7. і 8. листопаду партія большевиків заволоділа Петроградом, заарештувала правительство, проголосила іменем конгресу Рад солдатських і робітничих депутатів відозву до народу під гаслом: За мир, за хліб, за землю, за волю народу, за Установчі Збори!

І побідило. Тим гаслом мусило побідити. Як не старався Керенський, втікши з гаміру революції, повернути свою владу — та, двічі побитий, упав. Хто стоптав волю народу на користь чужим — тому немає спожалення, ні підпори.

На чолі держави станув Ленін і Троцький зі своєю партією большевиків, яка тим

більше росла, чим більше було викрутів і хитання тимчасового правительства то направо, то наліво. Партия Леніна ставила свою програму без ніяких уступок: негайний мир, земля народові, повна свобода всім народам Росії, найскоріше скликання Установчих Зборів. Хоч мала проти себе представників союзників, всю буржуазію, ціле тимчасове правительство, але побідила, бо вдала в серце народові гаслами, які захопили його душу і пробудили почуття народної „правди“. Тепер за нього стоїть уся робітнича кляса Росії, майже вся армія, всі великі міста, два тіла найсвідоміших народів: фінляндський сейм і Українська Центральна Рада, яка має за собою весь робочий народ південної Росії.

Союзники намагалися обдурити світ вигадками про побіди Керенського, про диктатуру Корнілова, про загрозу Петроградові з боку отамана Каледин. А тепер довідуємося, що Керенського розбито, Корнілов у тюрмі, Каледин загрожений українською 150.000 армією мовчить і мусить мовчати!

Українська Центральна Рада, яка прихилила ся на

сторону нового правління большевиків, проголосила республіку в 9 українських губерніях проти ворожої Україні буржуазії. Українська Центральна Рада скликала своє військо з фронту, приседнала залишниковів, які перевозять тільки Українців — солдатів на Україну, і, оперши ся на власне військо, проголосила радикальні гасла на цілій Україні в користь селянства. Замість опирати ся на правительство в Росії, оперла ся У. Ц. Рада на власній народ і тим вона побідить, та що її рішатиме долю Петрограду.

Большевики тим робом, з прихильністю Укр. Ц. Ради, мають за собою увесь південний народ Росії, а на півночі селянський народ звертається до них щораз більше. Найкращим доказом цього є те, що Чернов, ворог большевиків, провідник селянської партії соціал-революціонерів, чуючи голос народу, поїхав до Петрограду мирити ся з большевиками і застерегти для селянських депутатів три — чотири місяці в правительстві.

Це правительство називається „Рада народних комісарів“. Воно проголосило мирний маніфест в справі демократичного миру на основі правдивого самоозначення народів, без загарбань і відшкодовань; воно поручило головно-командуючому предложить воюючим державам завіщення зброї, а коли останній, в послуху антантові, відмовив ся, то це нове правительство скинуло його, іменуючи на те місце революціонера з 1905 р. Кріленка, який має вести переговори без огляду на союзників. Союзники обкідають це правительство болотом клевет і не хочуть його призначати. Та новому правительству не воля союзників закон, як правительству Керенського, а йому воля народу — найбільший закон! І, станувши на тім граніті — вони рішать про мир.

Іменем цього правительства звернув ся Троцький до союзників, щоби перевести ревізію договорів до означеного речинця. Не схотіли — не відповіли навіть на це, і тоді він оголосив договори цілому світу.

Гроziть союзники як можуть — це не біда! Більша біда з ними держати ся, як з ними розлучати ся!

Не так тій ворог, як добре люде. Ці добре люде, союзники, захопили собі за довги під експлуатацію (використовування) такі області в російській державі, що їх обшир досягає величини європейської Росії. Та нове правительство стойте за те, що народу не зобовязують тайні договори, заключені поза його плечима, без його відома. І вже з цих кількох проголошених документів показується, що антиантант провадить війну не за свободу і справедливість, не за незалежність малих народів, а за велики здобутки і переворот на користь свого імперіалізму. І за це мав народ російський далі вести війну і проливати кров! Поверх 10 мільйонів Росіян наложило головою і ранами — досить того виселювання чужим. Своя хата неметена!.. Дасть Біг, вимете народ не тільки своє сміття, але й чуже, що виводить миші, які мало не виїдуть з Росії усього добра.

Тим робом Росія повертає на новий шлях! Хочби це правительство большевиків тільки розкрило облуду імперіалізму і заключило мир, то воно найде велике признання в історії світа. Не до того належить будуччина, що ставить реальні цілі, а до того, що розкриває нові горизонти (овиди) — не політики, що лічать ся з дійсністю, пхают народ на дорогу поступу, а ідеалісти, що розкривають „ясні зорі“ перед очима народу. Так це правительство большевиків, ця „Рада народних комісарів“ веде народ на новий шлях, ставлючи максимальну програму. Може бути, що ця програма не сповниться, що народ не дозвіл ще до неї, що вона переходить границі реального (дійсного) життя — та вона лишить ся, як змагання, на вічній карті історії світу, яке має повести схід Європи на нову дорогу. У найщасливішому випадку ця Рада народних комісарів, чи збірне міністерство, яке вложить ся, заведе мир і закріпить велику частину здобутків революції.

Та не слід думати, що Росія вже готова до такої переміни, яку хочуть перевести ці ідеалісти. Маса несвідома ще свого горожанського обов'язку, несвідома цілей нового життя, непріготована, як слід, до нового ладу. Прийдеть ся ще

дово чистити країну, завалену гноем старого режиму — поки настане нове життя, новий лад, хоч не такий, як його хочуть мати більшевики, а все таки далеко кращий, як було досі.

Найбільшою радістю захоплює нас те, що в цих подіях світового перевороту таку велику й славну роль грає Україна.

П.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Про положення на Україні.

Зі Штокгольму доносить Українське пресове бюро: Після останніх звідомлень з Києва видав Генеральний Секретарят дnia 16. листопаду відозву до населення, в якій подав слідчуу заяву: Тому що російське тимчасове правительство достаточно показало, що воно не має змоги вести справи правління, тому що анархія прибирає що раз більші розміри,—порішило Українське правительство взяти в свої руки цілу управу всіх територій, в яких Українці мають більшість. Тому утворило воно 5 нових міністерств, а се: аprovізації (справа поживи), міністерство справедливості, армії, пошт і телеграфів та мін. залізниць. До українських областей влучаються ще губернії Херсонська, Харківська, Катеринославська й Таврійська. Всі горожане і урядники підлягають українському правительству.

Вісті про відлучене України є не точна, тому що український парламент та українське правительство бажають, щоб Україна вступила в російську федерацію республіку, як рівноправне державне тіло. Українське правительство бажає національну красу оборону (військо) вже нині бачити і обіцяє небавом предложить українському парламентові проект закону, який доторкає скликання Українських Установчих Зборів. Анархію на Україні повинні усмиряти українські солдати; ціле населення повинно всіма способами підтримати правительство, щоби не пропали здобути революції.

Київський військовий конгрес (третій в ряду) призначав Центральну Раду найвищою владою на Україні.

Вісти про побіди Каледину неправдиві. Навпаки—українські війська готовуються проти його.

Україна як головна підпора більшевиків.

Зі Штокгольму доноситься: Після звідомлення американського журналіста Уїлляма Ellis, який перебував п'ять місяців в Росії і саме тепер вернувся, — не може більшевиків повалити ніяка оружана сила, бо козаки (донські) загрожені Українцям, проти яких мусать боронитися.

(Франк. Цайт. з 27. листоп. веч.)

Проголошення української республіки.

З Роттердаму доноситься „Noewe Rotterdamsche Courant“ після „Daily News“ з Петрограду дnia 26. листопаду:

В Києві влада є в руках Української Центральної Ради, яка проголосила республіку на Україні. Республіка має лишити ся в сполучі з Росією? і обійтися слідчою губернії: Київ, Подільськ, Волинь, Чернігів, Полтава, Харків, Катеринослав, Херсон і Таврію. Всі правительственные місця в Києві в руках України, а російські часописи взято в

посідання. Дня 22. листопада видала Рада маніфест, яким закликає до революції. Всі приватні послости великих власників, монастирів і державні послости на українській землі проголошено власності держави і скликані Установчі Збори на день 22. січня. Вибори відбудуться ся дня 9. січня.

В губернії Київські і всіх південних губерніях панує епідемія сильних земельних розрухів, під час яких нароблено багато шкоди в будинках і худобі.

В Хібі(?) відбудеться погром на Жидів.

(Тегіле Рундшах 28. лист. рано.)

Як бачимо, ця вітка має дуже багато неясностей, в яких найбільшою являється ся те, що українська республіка має лишити ся в сполучі з Росією. Як має це бути, то ціла революція непотрібна, а вона звертається ся проти російського панування, проти поміщиків і буржуазії, які не уважають себе Українцями.

Факт сполучки з Росією став в суперечності всім подіям і проголошенню незалежності України, яке наступило після революції в Петрограді. Ред.

Стягування українського війська на Україну.

Зі Штокгольму доносяться 18. листопаду англійські звідомлення: Російський генеральний штаб у Києві ставив опір Українській Центральній Раді. Українці прилучилися до більшевиків, покликали українські війська з фронту, валізничники перевозили тільки українських солдатів на Україну. Тим робом Українці осiąгнули побуду.

(Франк. Цайт. з 29. листоп. рано.)

Влада Української Республіки.

Зі Штокгольму доносять „Русское Слово“: Центральна Рада заявила для 20. листопаду притвореню Української Республіки, що Харків і Одеса лежать на території України, отже підлягають Українській Начальній Управі, як і Українське військо та Чорноморська флота.

(Франк. Цайт. з 29. лист. пол.).

Справа з Каледином.

Зі Штокгольму доносять „Морський Пост“: Великі резерви золота російської держави в Кремлю перевезено в глибину Росії і віддано під догляд Каледину, який має доврене військо з собою та заволодає хлібом, захопивши плодовиті провінції. Так творить ся „Полуднівський Союз“. Він обіймає область на Дону, велику частину України і провінції на Волзі та Туркестан. Цей союз розширяється скоро аж до сибірських земель, плодовитих на зерно. „Воля Народа“ називає вісти про поход і рух козацького війська на Україні неправдивими. Каледин находитися ся в Новорічківську. Либіон туди удається ся за іншими і бельгійським посольством в Петрограду.

(Франк. Цайт. з 29. лист. пол.).

Окремий мир України.

Після „Daily Mail“ 600.000 солдатів від 40—43 року демобілізовано в Росії.

„Новая Жизнь“ пише: На західному фронті відбулося візначення українських солдатів, які порішили домагатися ся негайних мирових переговорів. Не вдоволяючись цим, взвив воно Укр. Центральну Раду взяти в свої руки справу миру. Це рішення може давати доказ на спробу окремого миру в боку України з осередніми державами.

[Ген. Аїцайг. з 29. лист. веч.]

Це показує, що настрій серед українського війська наскрізь самостійницький супроти Росії і що заявів єдності України з Росією можуть бути тілько подиктовані тактичною потребою, а не настроем українського населення. (Ред.)

Українські полки в Петрограді й Рада робітничих і солдатських депутатів.

Представники окремих частей петроградського гарнізону, як доносять „Русская Воля“ в 2/XI, оголосили ухвалені в частях революції. Ізмайлівський полк висловився за необхідність негайного перемир'я, передачу влади радам і т. д. і готов виступити зі зброями в руках на перший заклик петроградської Ради. Делегат волинського полку говорив, що полк предсталав всієї своєї сили в розпорядженні петроградської Ради. (В. С. В. У.).

Український військовий візит у Москву.

„Біржевый Відомості“ в 30/X доносять під датою 29/X: Сьогодні в Москві відкрився український військовий візит московської військової округи. На візит прибуло до 200 представників усіх українських військових частей округи. Візит вислав привітну телеграму Центральній Українській Раді й чорноморській флоту.

Про український військовий візит у Москві доносять „Утро Россії“ в 1/XI таке: Вчора закінчилося роботи українсько-військового візиту. Візит констатує, що лише федеративний устрій Россії може уратувати Півдні від загиби. В своїй резолюції візит висловив догану російському тимчасовому правительству за анексію українських земель в Харківщині, Катеринославщині, Херсонщині й інших місцевостях. Візит жадає, щоб Україна була єдина й неподільна під управою Генерального Секретаріату в цілі його складу. В справі українського війська візит визначив, що тимчасове правительство ще не повзувало ся своїх централістичних змагань. Візит визив, що лише територіальне поповнення війська може надати йому потрібну силу й відповість. Територіальне поповнення може гррати велику роль і при демобілізації армії. Візит просив Генеральний Військовий Комітет заливати в Києві козацький український університет. Перед закриттям візиту переведено вибори до новозаснованої окружної ради, при чому від московської військової округи вибрано 7 осіб і 8 від провінційних залог.

(В. С. В. У.).

Український концерт у Берліні.

В „Додатку для розваг“ до „Tägliche Rundschau“ ч. 248 помістила Гедда Шмід статейку про „Українську народну музику“ з приводу українського концерту, який відбувся 20. жовтня в залі Гармонії. „Певно не забагато кажуть, пише авторка, коли говорять, що українська народна душа, ціле життя—від колиски до гробу—сих цілімі століттям поневолених Поляками й Москялями дітей чорноморських степів і Карпат, містить ся в їх піснях. Щойно світова зброя зробила приступний до західної Європи чудово захоплюючу, просту, сумну, а в малих жартовливих піснях чарівну й принадну музику“. Вказавши далі, що українські пісні, як полохливі птахи, держалися досі свого Рідного Краю, переходить авторка до викладу проф. Евгена Турула, котрий дав погляд на українську народну музику та її культурне значення. Анна Шарльота Вуцка вірала визнання малими народними піснями. „Олександр Се-

менів, ві своїми гарними голосовими засобами та своїм близкучим відповідінням, викликав спрівіні бурі одушевлення. Його викликували без кінця і спонукали до кількох додатків“. Марія Люкс декламувала поезії Шевченка. „Данко Щербина в пестрім мальовничим запорозьким костюмі супроводив самому вельми звучному співові на бандурі, перлисти тони якої чудово добре зробилися ся на народніх пісень. Найкращою була пісня „Смерть запорозького бандуриста“. Співано майже виключно українські тексти, тому до програми концерту були додані німецькі переклади цих текстив. В. С. В. У.

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Шогрози антанту за завіщення збройї відповідь Троцького.

З віденського телеграфічного бюро повідомляють:

Головнокомандуючий подав до відома всім арміям, що представники держав антанту протестують в російській начальній команді проти нарушения договору, який заключили вони з царським правителством дnia 5. вересня 1914 р. Покладаючись на це, грозять представники антанту, що кожде нарушение договору з боку Россії, а передовсім окреме завіщення збройї, допровадить до тяжких наслідків. В дальшій звідомленню начальна російська команда повідомляє, що американське правительство заявило: Америка не може допустити ніякого дальнішого довоzu до Россії; положення в цім краю не прояснилося. Як що більшевики задержали би свою програму та заключили би мир з Німеччиною, тоді американське правительство удержить в повній силі цей вказівокого довоzu.

Комісар для заграничних справ Троцький відповів телеграмою до всіх воєнних комітетів Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів нації звідомлення головнокомандуючого Духоніна. Він вказує на те, що представники союзних держав беруть на себе провину, що вони вмішують ся у внутрішні спори Rossії в намірі викликати домуашно боротьбу тим, що звертають дипломатичну ноту до генерала, якого скінуто за непослух проти розпорядків правительства. А іроба представників союзних держав винести нотагами провадити далі війну є однією російського правительства відшукання дороги до похвального й демократичного ширу.

Троцький закликав до продовження боротьба за негайним завіщенням збройї і кінчав словами: Геть з усіма тайними договорами і дипломатичними інтригами!

(Генер. Аїц. з 27. лист. рано.)

Союзники антанту й Россія.

Французьке міністерство заграницьких справ повідомляє, що кабінет антанту телеграфічно порішили зложити протест покликом до російського народу проти завіщення збройї з боку більшевиків, що в нарушеннім льондонського договору. Франція видасть окреме застеження проти зламання російсько-французького союзу. Обидві заявів не будуть доручені більшевикам (тільки кадетам? Ред.) Як би заключено окремий мир з боку Rossії, то це матиме для Rossії поважні наслідки, які витягне антант з цієї справи.

(Загорнув антант вже області в російській державі більш від європейської Rossії, та більше не вдасть ся! Ред.).

(Генер. Аїц. з 27. листоп. веч.).

Зріст сили більшевиків по містах і кадети.

Після петроградського звідомлення в „Правді“ в руках більшевиків в містах: Петроград, Москва, Київ, Харків, Одеса, Катеринослав (в руках прихильної більшевикам У. Ц. Ради. Ред.), Нижній-Новгород, Самара, Саратов, Казань, Ростов, Владімір, Ревель, Псков, Мінськ, Красноярськ, Подольськ, Серпухов, Царицин. Партия кадетів проголосила заяву, що предложено мірових переговорів не в висловівім волі російського народу. (А вже кадетська думка либонь найменше в висловівім волі народу. Ред.) (Франкф. Цайт. в 27. лист. пол.).

Самозніщеніє й розклад армії.

31 Штокгольму доносять: Подорожні, які наспілі в Москви, подають до відома, що Росія находитися в сумніві станові господарського й політичного самозніщення. Самі міщанські партії в цей думки, що фанатичний радикал Ленін, який бачить ратунок в негайнім завіщенію зброй, проти всіх давніх російських договорів, в ознаку тяжкої хвороби Росії.

Перші сніги дали привід до повного розкладу армії. Салдати опускають свої позиції на фронті, розвіялися ся по лісах і низах і, як сарана, в кількох тижнях вийшли всі засоби по селах аж до самої Москви. Добре узброєні банди уладжують собі зими в кватирі на помістях і селах під надхочуючу зиму.

Міністерство війни подало запит в справі активної служби офіцерів при армії. В голосило ся до постійної служби в армії так мало офіцерів, що удержання постійного війська в Росії показується дуже сумнівним.

(Франкф. Цайт. в 27. лист. пол.).

3 Копенгаген подав до відома один вертаючий в Росії Француз, що салдати на фронті поділилися на ноабристів і декабристів. Ноабристи порішили опустити фронт в ноабрі (в листопаді), декабристи—в декабрі (грудні), щоби вернутися до Різдву до дому.

(Франкф. Нахр. в 26. листоп. веч.).

Військовий комітет проти союзників.

3 Базеля доносять бюро Гаваса: На заміну союзникам послів, оголосив головнокомандуючим Духоніним, відповідь Троцького вище поданим протестом. Цей протест дав привід Військовому Комітету Ради до нового й сильного виступу проти союзників. Він прийшов до висновку, що російський народ не зобов'язаний виконувати договори, які заключено без його відома. Кожда проба натиску на правительство Ради, щоби допомогти до удержання договорів, в гори засуджена на невдачу.

(Франкф. Цайт. в 28. листоп. пол.).

Хто стоять за завіщеннем зброй?

Часопис „День“ подає висліди, хто стоять за Радою народних комісарів, яка предложила воюючим державам завіщання зброй. Після цього часопис з 60 губерній 44 не має ще взагалі ніякої дійсно виконуемої управи. В цих губерніях урядують здебільшого урядники царського режиму, яких не могло замінити саме тимчасове правительство. Де це стало ся, управляють неусунені сторонники Керенського, які не журяють ся росказами й розпорядками, що приходять з Петрограду або з Москви. В поодиноких губерніях вибула дика боротьба між урядниками Керенського і місцевим комітетом ради, і ця боротьба досі не вузнила ся. Повне панування „Ра-

ди народних комісарів“ існує тільки в трьох північних, найважливіших губерніях Росії.

Ленін має надію, що йому удасться приєднати собі Селянські Ради, які зі свого боку захоплюють владу в 57-ми губерніях і заберуть в свої руки управу.

Становище армії не вияснене; певна річ, що північна й західна армія підприємства наміри комісарів, а в західно-південну й кавказькою армією перерване всіке полученнє. Загалом можна сказати, що за Радою комісарів стоїть 12-цята частина російського народу.

(Генер. Анцайгер 27. листоп. рано).

Як відносять ся національністі?

„День“ повідомляє, що в боку національності Рада народних комісарів найшла в деяких признанні. І підприєм Українська Центральна Рада й Фінляндський Сейм, та П поборюють лотишський союз, жидівський „Бунд“ і Грузині (мабуть з економічних зглідів). Іх буржуазія стоїть за давній лад централістичної капіталістичної республіки. Ред.).

(Генер. Анцайгер 27. листоп. рано).

Переговори в головній кватирі.

3 Базеля доносять бюро Гаваса з Петрограду: В головній кватирі ведуться переговори представників партій, ворожих більшевикам, з представниками давнього екзекутивного комітету Ради р. і с. і союза залізничних робітників та комітетом для воєнної організації. Та ця конференція мабуть не доведеться до цілі. Союз залізничників відкликав своїх депутатів. Чернов і воєнний комітет в сполучку з більшевиками, та Скобелев і Гоц ведуть далі опозицію проти альянсу. Чернов виїхав до Петрограду, щоб бути присутнім на нараді селянського конгресу. Він дістав уваження вести переговори з більшевиками для утворення соціалістичного коаліційного правительства і важадати три або чотири місця міністерські для селянських депутатів.

(Франкф. Цайт. в 27. листоп. веч.).

Новий проект злагоди.

3 Амстердаму повідомляють з Петрограду, що Армейський Комітет на фронті предложив утворення одного більшевицького кабінету і другого рівнорядного соціалістичного комітету, щоби застановити горожанську війну і вести переговори з союзниками в справі миру. Представники союзників держав почалили лишити ся в Петрограді.

(Франкф. Цайтунг, 27. лист. пол.).

Фальшиві вісти про Каледину.

31 Штокгольму доносять „Правда“ на основі звідомлення Революційного Центрального Комітету, що всі вісти про похід військ отамана Каледіна на Петроград—фальшиві. Як відбуваються ся перепалки, то тільки з нерегулярними військама. Революційний Центральний Відділ підтверджує, що область козаків на Дону в гідном проти-революційного руслі, та зараз підчинив ся Каледин таємніму правительству.

(Франкф. Нахрітен в 24. лист. рано).

Ультимат Троцького до союзників (?).

3 Лондону сповіщають часописи до Копенгагену: Справовідавець „Волі Народної“ подає, що Троцький долучив доповнячу ноту до союзників держав, в якій домагаєть

ся ревізії війських цілей. Ця нота Троцького додає, що якби до 23. листопаду не було ще ніякої відповіді, він уважає Росію вільною до заключення окремого мира. В такім разі Росія лишить ся нейтральною.

(Генер. Анцайгер 23. лист. веч.).

Тайні договори.

Помічника міністра заграницьких справ Нератова, який втікав з найважливішою частиною тайних договорів, зараз аловлено. Він заявив при слідстві, що міністерська Рада тимчасового правительства порішила, що у випадку поважних розривів в Петрограді один член міністерства заграницьких справ має забрати тайні договори і є особисто відповідальним за уратування Іх. Тому він, Нератов, колишній помічник міністерська Гучкова-Мілюкова, уважав себе відповідальним захопити тайні договори, щоби їх охоронити перед небезпекою насилиства. Питання охорони цих документів має не тільки для Росії, але й для союзників найбільше значення. Документів при Нератові не найдено, тільки „Робітнича Газета“ подає відомість, що викрито Іх в приватній купальні Нератова.

(Генер. Анцайгер 23. лист. веч.).

Погроза антиантанту за оголошення договорів.

Перед кількома місяцями сповістив міністер Рібо у французькому парламенті, що він не може оголосити на жаль тайних договорів в Росію, бо цього не бажає собі російське правительство. Тепер, як більшевики хочуть оголосити Іх, антиантанту грозить Росії зірванням дипломатичних зносин.

(Генер. Анцайгер 23. лист. веч.).

3 Базеля доносять через Лондон часопис: Телеграма з Амстердаму сповіщає дні 23. листопаду, що нове російське правительство почало оголошувати тайні договори. Оголошено вже угоду в справі Дарданелів і договори, підписані Терещенком.

(Франкф. Цайт. 25. лист. пол.).

Жовта книга тайних договорів.

3 Ротердаму пишуть до „Daily News“. Вчора 23. листопаду заявили Троцький в бесіді про заграницьку політику Ради, що маніфест Ради прийнято неприхильно з боку союзників. Жовта книга від всіх тайних договорами найдено і вона розповіє про ся. Можливо, що Селянська Рада з видами військовими утворить власне правительство під проводом Чернова.

(Франкф. Цайт. в 26. лист. рано).

Хто такий Кріленко.

Кріленко відомий в Петрограді з виступу проти виборів 1906 р. до другої думи. Він тоді виступив між поліцейського дозору отверто, що соціал-демократ, більшевик, і висловив свої погляди. Правительство Століпіна замкнуло очі на виступ Кріленка, бо його критика кадетів була Століпіну потрібна. Кріленко звав себе „товарищ Абрагам“ і його голос був часто в часописах. Кріленко має 37 літ, є християнином, (по походженню—Українець. Ред.).

(Франкф. Цайт. в 26. лист. веч.).

Що діється з Керенським?

Штокгольмські часописи подали вістку, що Керенський після останньої битви з більшевиками втік перебраний і в дорозі до Парижа, де має подати звідомлення про причини невдачі. Дні 20. листопаду прийшла вість з Копенгагену через

Гапаранду, яку привезли подорожні, після поголоски в Петрограду, що Керенський з туго застрілив ся у Пскові. Жінку Керенського зарештовано, як здирали плякат більшевиків.

[Франкфур. Цайтунг з 21. лист. пол.]

Штурм опускають корабель.

З Женеви доносять „Журнал“ де Женев“, що англійський посол Бюкенен опустив Петроград.

Зі Швайцарської границі доносять: Англійський санітарний відділ, який був діяльний на російсько-румунському фронті, опустив цими днями Росію. Після „Русського Слова“ залишив найстарший лікар цього відділу: Положенне в Росії таке, що даліше пробування тут я являється зайвим. Ми не маємо в цім краю нічого до діла, наша місія скінчена“.

Американський посол важав від революційного Комітету західного потягу, щоби відвідати Американців до Харбіну в Маньчжурії.

Франкф. Нахріт. 24. лист. рано.

Насильства з боку Англії над Росією.

З Копенгагена доносять до Кельніше Цайтунг: Після англійських часописів англійське правительство загорнуло для себе всі пароплави, які стояли в англійських пристанях і всі пароплави, які ходять з Архангельська до Англії. Корабель „Аскольд“, що находитися на Середземному морі, поставлено під англійську команду.

(Франкф. Цайт. в 25. лист. рано).

Опозиція соціал-революціонерів.

З Базеля доносять, що 22. листопаду Ленін спробував спонукати соціал-революціонерів до участі в збрійному правительству, які домагаються ся участі в нім всіх партій. Вони захадали понехання політики терору, відновили свободи преси і виступлення Леніна й Троцького в міністерства. Більшевики відмовляють ся енергійно від такої злагоди, щоби Ленін мав уступити, скоріше пожертвувати Троцького.

„Діло Народа“ подає до відома, що видавці війська на фронті взяли ся за утворення нового правительства, в якім були б представники всіх соціалістичних партій після такої програми: 1) Негайнє перенесення розпорядку землею до земельних виділів, 2) скликання Установчих Зборів на означений речицєв, 3) знесення панування терору та відновлення горожанської свободи.

Франкф. Цайт. 24. листоп. веч.

Заява правительства до заграницьких послів Росії.

У поважнені до заграницьких справ комісар Троцький видав заяву до всіх російських заграницьких послів, що конгрес Рад салдатських і робітніх депутатів та селянської Ради дні 8. листопаду установив Раду у поважнені народом. Визиває всіх послів, щоби предложили урядово негайнє завіщання зброй і приєднання до мірових переговорів всім народам в цілі заведення миру без здобутків і відшкодовань.

Франкф. Цайт. 24. лист. веч.

Відірвання Кавказу від Росії.

З Штокгольму доходять вісті через Гапаранду: Кавказ відірвався від Росії й утворив власне правительство. Воно вибрали парламент. До його входить 40 соціалістів, між якими є один більшевик. Все є в спокою.

(Франкф. Цайт. в 29. лист. рано).

Вісти зі світа.

ТАЙНІ ДОГОВОРИ В РОСІЇ.

Петроградський диписувач говорить: Правительство Леніна має в руках 11 договорів і 60 нот, якими обмінювалися кабінети Лондону, Парижа і Риму з Росією від серпня 1915. до березня 1917. Ці договори нове правительство почало публікувати. Опублікованих вже кількох хот творить ся опінії (загальна думка) нейтральних, неприхильна для альянту. „Світська Дагблайдер“ пише: З того, що появилосься, виходить, що керманичі англійських і французьких заграницьких справ мали поважні причини противити ся Іх проголошенню. Всім кидається ся у вічі, що альянт не веде війни і за справедливість і свободу, і за незалежність малих націй, але ставить своїми цілями дуже великі завоювання й поважні перевороти в Європі і в Азії.

Про ці договори напишемо окремо після Іх повної публікації. (Ред.)

(Генер. Аїцайгер з 27. листоп. рано).

НЕВІДУДНІ УМОВИ ІРЛАНДІЇВ.

З Берна доносяться: В розгляді над справою в парламенті, що півмільона ірландців має стояти в англійській армії, заявив провідник Сімферіців Делявалера: тільки тоді можуть союзники мати $\frac{1}{3}$ мільйона війська від ірландського народу, як вони подадуть до відома, які мали народи вони хочуть визволити, через визволення ірландців дадуть доказ, що вони поважні думають свої наміри виконати.

(Генер. Аїцайгер з 27. листоп. рано).

ШВЕДСЬКИЙ ВПЛИВ НА АЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВАХ.

Шведські часописи доносять: Людність альяндських островів має намір отримати ся від Швецією. Король шведський дістав від мешканців островів адресу в тисячами підписів. Відбулися народні збори, які віршили прилучити ся до Швеції і давали підписи. Людність в в 97 процентах чисто шведська. Мають ділікатні відповідні заявки до російського правительства про свою волю на основі самоозначення народів.

(Генер. Аїцайгер з 28. лист. веч.).

ПРОГРАМА ПОЛЬСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА МІНІСТРІВ.

На конференції активістичної партії (це в партії, що хоче виступити чинно) виложив новоіменованій для Польщі президент міністрів Кухажевський свою політичну програму в слідуючих точках: 1) Відбудова польської держави на основі царських писем з дня 5. листопаду 1916. і 12. вересня 1917; 2) найскоріше створення регулярної польської армії ще до покликання державної Ради при помочі рекрутажі і кадрів польського легіону; 3) діяльність і можлива єдиність кабінету; 4) покликання державної Ради.

(Франкф. Цайт. з 28. лист. пол.).

ВІДНОСИНИ СОЮЗНИКІВ ДО РОСІЇ.

В програмовій бесіді подав Троцький перед виділом Ради такий об'яз про відносини союзників до Росії: Працюючі кляси Європи уважали мировий маніфест з початку як справу партії. Союзники Росії дивилися дуже вороже. Дипломати Іх однака вступили в контакт з більшевиками в практичних питаннях. Найбільше вороже ставить ся Англія, яка найменше ризикує при продовженні війни. Франція з міністерством Клеменса на чолі в стала останньою імперіальної судороги. Італія повітала революцію з одушевленням. Америка пішла до війни тільки в біржових інтересах, щоби ослабити Європу до послідньо-

го. А тому, що Європа вже досить ослаблена, то Америка покаже найбільше терпимості до Росії. Тайні договори, які є в моїх руках, — далеко більше цинічні, як це припускається ся.

(Генерал Аїцайгер з 29. листоп. рано).

ОСЕРЕДНІ ДЕРЖАВИ Й ЗАВІШЕННЯ ЗБРОІ.

З віденських поінформованих кругів доносяться: А ні до головно-командуючого австро-угорської армії, ані до німецької армії не наспіло ще предложение на завішення зброї. На вишодок, якби в російського боку наступило таке предложение, то воно піддасться ся оцінці по думці заяв австро-угорського й німецького міністерства в дусі поєднання зі спокоєм і обективностю. Не слід побоюватися, що виступлять які не будь перешкоди до миру, як воно подасть річеву основу до переговорів. Звідомлення про завішення зброї є мабуть правдоподібним, бо з усіх вістей виходить, що влада большевиків укріпляється, а заведення мира є першою точкою Іх програми.

(Генер. Аїцайгер з 26. листоп. веч.).

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав).

На західній фронті у Фландрії віддерли Німці наступ Англійців коло Paschendaele. В різких місцях був артилерійський огонь з обох сторін.

Коло Cambrai далі наступають Англійці з новими намірами переломання німецьких ліній дія 27. листопаду від Bailleul до Fontaine-д'Ілою масою інфanterії з панцирними автомобілями. Німці відкінули Англійців знову від Fontaine.

На схід від Maasу здержані Німці наступ Француза з межі Samogneug i Beumont. Між Maasom і Mozelем відбувається ся боротьба патрулями.

На пакедонській фронті живий огонь артилерії коло Черна.

На італійській фронті десять послідніх діб ведеться ся бій коло Cismont. Всіх італійців взято до бій початку офензиви до неволі 305.000 салдатів.

На російській фронті тихо. Румунські війська відділяє російська команда від російських серед південно-західної армії в Молдавії і над Дунаєм.

3 таборового життя.

— Генеральна Старшина. 23. листопаду Генеральна Старшина мала наради над бюджетом організації на місяць грудень та над деякими справами, які торкають таборового життя.

26. листопаду Генеральна Старшина відбула чергове засідання. Були обговорені між іншими слідуючі справи: Ново-зарганізоване товариство „Запомога“ в III більоці звернуло ся в проханнem затвердити його статут, при перегляді якого виявило ся, що товариство цілком упустило точку, деб вказувалася його відносини до Генеральної Старшини, а також в потреба в редакційній поправці статута, тому до переведення поправок ставить зістав ся незатвердженням. Відбрано комісію з 3-х душ — П.-ва, Г.-ча і Д.-ка для підготовки потрібного матеріалу й переведення доповняючих виборів послів до Народної Ради на місце вибувших з табору. Тов. Парашук, який має зайняті ся проектом пам'ятника для померших товаришів нашого табору, прибув уже до нашого табору.

Ф. П.-ра.

— Театр. Музично-драматичне товариство повторило в суботу 24. листопаду виставу драми Кронівницького „Зайдиголова“. Дра-

ма викликала живе зацікавлення серед глядачів. Змальованій в ній образ типових відносин у селянськім родині житті дуже близко знайомий глядачам, з котрих багато, певно, було свідками, а то

ї активними учасниками подібних до поданої в п'єсі історії. Селянське родинне життя, основане на старих традиціях, багате на тяжкі драми, зародок і розвиток яких бувають для сторонніх глядача та й самих учасників зовсім непомітні. Для життєвої драми розвивається ся на довгий час, переплутується з різними життєвими явищами. Через те глядачеві й учасники відчайдіє розібрати причини й фактори, які доводять до драми. Драматичний твір концентрує все, що відноситься ся до розвитку драми, і кристалізує в чистий образ.

Вистава „Зайдиголова“ пройшла загалом добре. Ролі поділені відповідно.

Тов. З-ка вдав роль Захарка Лободи життєво. Роля Гапки, Захаркової жінки виконана знаменито. Тов. К-хижка дав одноцільний і живий психольогічний образ свекрухи. Натурально заграв т. З-ців Василя, Захаркового сина, „Зайдиголову“. Домаха у виконанні тов. Кучеренка вийшла значно слабше. Психольогія Домахи розроблена занадто поверхово, однобоко. Роля Карпа (т. Б-ко) і Степаніда (Польонський) проведено бездоганно. Відвід (т. Ч-ка) — добре. Митрофан, Василів брат, вийшов просто й натурально. Сватів пошаржовано. Палажка (т. Л-ський) вдовольняюча, Лука (т. П-енко) і Агапон шинкар (т. Бр-ський) — слабо.

Поодинокі сцени скомпоновані віддержано.

Глядачі в глибоким інтересом стежили за ходом гри і зосталися ся виставою дуже вдоволені.

Лубенець.

— Вечірка. В четвер, 29. листопаду, в помешканні Клюбу „т-во стар. бар. імені Ів. Мазепи“ відбулося вечірку в честь роковин засновання т-ва під теперішньою назвою. На вечірку були запрошенні Президент „У. Г.“ та інші члени Ген. Стар., так що загалом було присутніх на вечірці 40 душ.

Перед вечіркою голова т-ва тов. П.-ган сказав вступну промову, в якій поздоровив т-во зі святом, пригадав часи засновання т-ва, змальовав розвиток його та підкорсив вагу т-ва в таборовій просвіті та організаційній роботі, а скінчив закликом надалі так само працювати на користь і добробут нашого табору й побажав як найскорше повернутися в самостійну, і від кого незалежну, Україну.

Після промови голови проспівали „Ще не вмерла Україна“ й приступили до вечірки, після якої почалися спів, декламації й гра симфонічної музики. Президент „У. Г.“ т. А-юк виголосив промову, в якій пригадав часи розпочатої т-во таборової національно-просвітної роботи. Він зазначив, що т-во так потрафило зорганізувати ся, що стало одною з найтвірніших організацій в таборі, яка багато зробила корисного нашим людям. Далі в імені Ген. Стар. виразив призначення т-ву й побажав вернутися ся дійсними свідомими громадянами на Україну й там продовжувати ширення свідомості на користь рідного народу.

По скінченю промови президента учасники сходин відспівали „Не пора“ і „Заповіт Шевченка“ і розійшлися дуже втішени.

Учасник.

ЖЕРТВИ.

На Український Національний Фонд.

Іван Швакула 20 ф.
Ком. Steinberg, M. Морозенко — 20 ф.

На українську школу імені венеціанського табору.

Ф. Ващенко — 50 ф., Е. Жихор — 50 ф., І. Фрафорцев — 3 м., Н. Годин — 50 ф., А. Микитюк — 1 м., Т. Годик — 1 м., П. Кіріяченко — 50 ф., Д. Яровий — 50 ф., Г. Лисичий — 50 ф., С. Рябокоровка — 50 ф., М. Клещук — 50 ф., Ф. Голик — 5 м., Я. Харченко — 50 ф., І. Синенко — 1 м., К. Жереб — 1 м. Разом 16 м. 50 ф.

Іван Швакула № 10161 — 40 ф.
Ком. Kröffelbach, № 3271 — 10 м.

„Hofbieber, № 2524. Микола Близнюк 1 м. 10 ф.

Від постійних муж. дов. — 16 м. 50 ф.

Іванів V. бат. 1 м. 50 ф.
Ком. Wenden. A. Корманюк — 1 м.

Карнаух — 50 ф., Двораш — 10 ф., Гончарук — 10 ф., Антоненко — 10 ф., Рябоволенко — 10 ф., Жиць — 10 ф., Рибачок — 10 ф., Зубриць — 10 ф., Власенко — 10 ф., Костеник — 10 ф., Мартинюк — 10 ф., Мерчинюк — 10 ф., Примак — 10 ф.

Разом 1 м. 70 ф.

На будову пам'ятника імені тов.

Е. Черевань — 20 ф., А. Колесник — 20 ф., П. Сокольський — 20 ф.

Ч. Митрофанів — 20 ф., Ф. Дралюк — 20 ф., І. Конецький — 20 ф., І. Вербіцький — 20 ф., П. Копецький — 20 ф., А. Овчарюк — 20 ф., В. Бурдейний — 20 ф., І. Старчук — 20 ф., М. Сопка — 60 ф., А. Клименко — 20 ф.

Разом 3 м.

Ком. Kröffelbach, № 3271 — 5 м. 50 ф.

Oppenheim, 2556. Ф. Голик — 5 м., К. Жереб — 20 ф.

Ком. Zaudenau 50 ф.

На хорах в лазареті.

Ком. Kröffelbach, № 3271 — 10 м.

Ф. Голик — 5 м., З. Зеленський — 50 ф., П. Підбільський — 50 ф., К. Жереб — 1 м., П. Кіріяченко — 1 м., П. Горишний — 50 ф., І. Фарафонцев — 2 м. 50 ф.

Разом 11 м.

СПИС

т-шів, прийнятих у т-во «Січ» та виключених із нього 8 листопаду 1917. року.

ПРИЙНЯТИ:

Григорій Яків Шило Опанас Крижка Ларисон Борисенко Прорік

Мотора Ілько Федосенко Порфірій

Шишка Карло Меленчук Микола Радченко Петро

Манько Захар Дамонос Грицко

Арнаутов Микола Дралюка Сергій

Кривохижка Іван

Мельник Лука

Бріль Іван Приходько Омісько

Рудин Самійло Ковтун Устин Філоненко Каленік

Чиженко Іван Федченко Семен Яременко Степан Кочамановський

Іван Доценко Яків

Бутенко Юрко

Моисеїв Тиміш Соколенко Грицко

Штельмох Терещко

НЕПРИЙНЯТИ:

Гирко Олександр Голенко Трохим (утікач).

Число членів на 29. листопаду 946 чоловік.

Капелларія т-ва „Січ“:

ТЕАТР.

НАРОДНИЙ ДІМ у таборі ВЕЦЛЯР.

СЬОГОДНЯ, 2. ГРУДНЯ 1917,

Музично-драматичним Товариством

Ім. М. Лисенка

— буде виставлено:

„Батькова Казка“

Драма на 5 дій

I. Тобілевича (Карпенка-Карого).

Початок рівно о 6. год. вечора.